

Mihai Eminescu

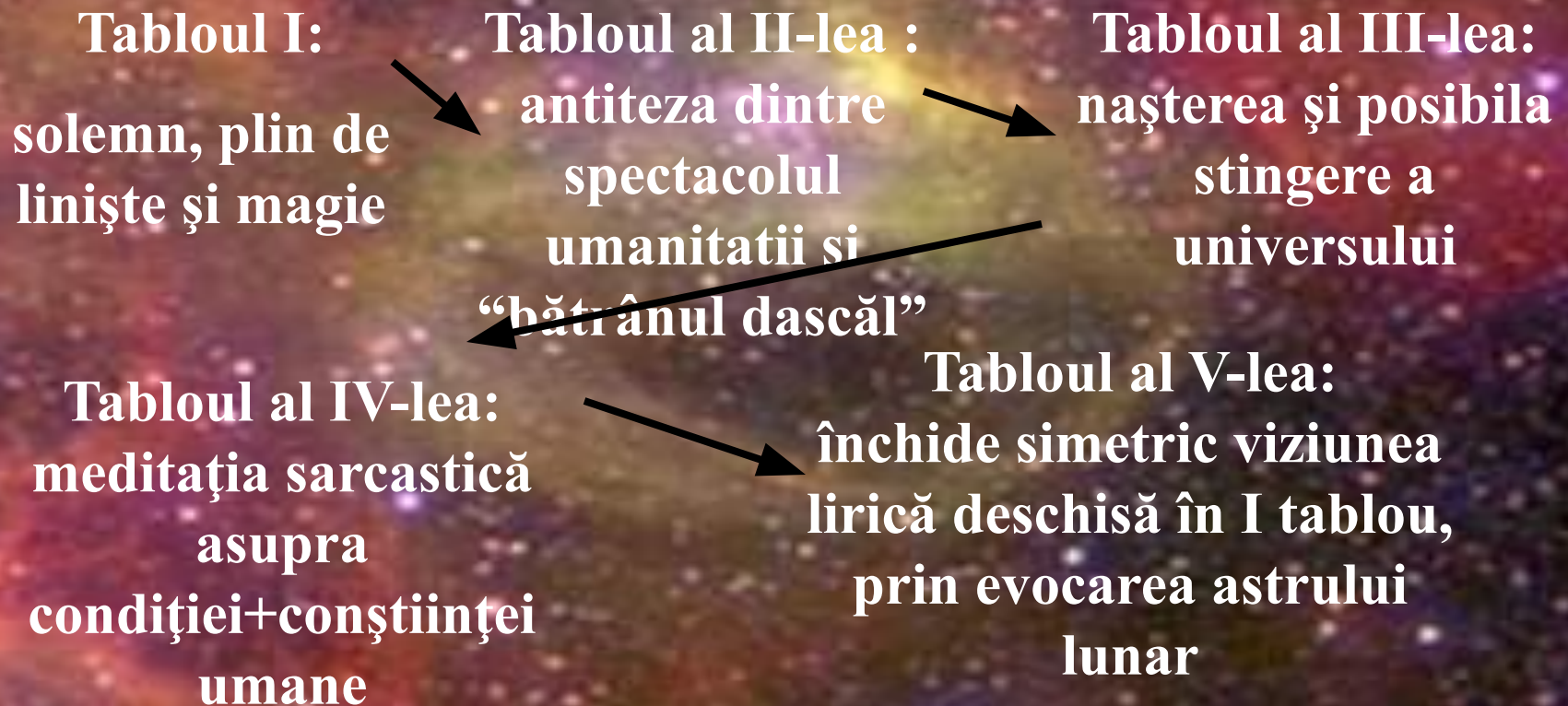
“Scrisoarea I”

“Adevărata fericire aparține înțeleptului pentru că, dintre toți oamenii, el este cel cărui soarta îi poate lua cel mai puțin” (ROUSSEAU)

Introducere:

- poezie antumă
- excelează prin viziunea asupra cosmosului
- pune în antiteză energia vitală (ce asigură cerului eternitatea) și intuiția ofilirii rapide, șocul constituind un avertisment pentru condiția umană
- izvoare: cultura indiană
- particularități: sobrietate greacă, germană
- protagonist: omul de geniu
- tonul: ironic, de satiră
- claritatea, concentrarea gândirii filosofice, logica discursului din cele 156 de versuri, alternarea modurilor și timpurilor verbale

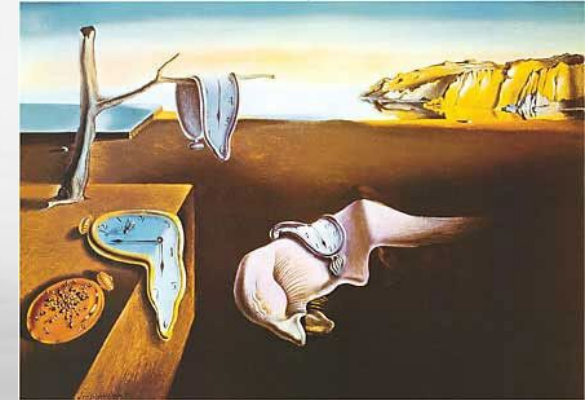
-sub pana lui Eminescu, limba română devine un instrument absolut docil și poetul o folosește pentru a exprima gânduri și viziuni cum nu se mai luminaseră niciodată într-o minte românească

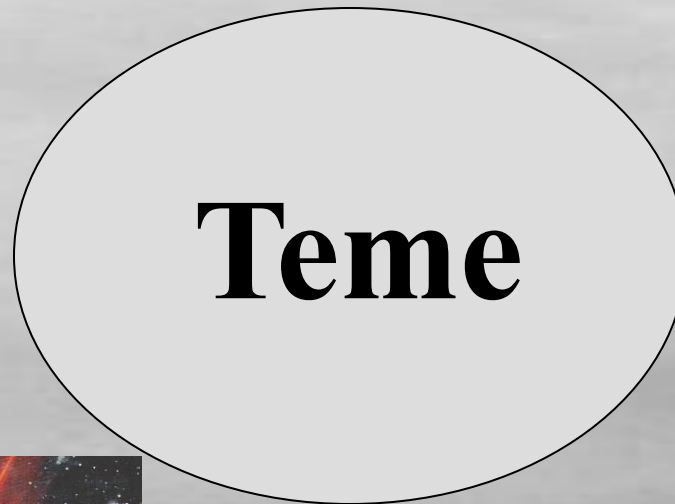
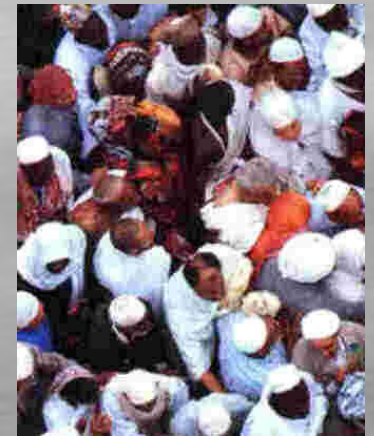
Structura romantică

Geniul

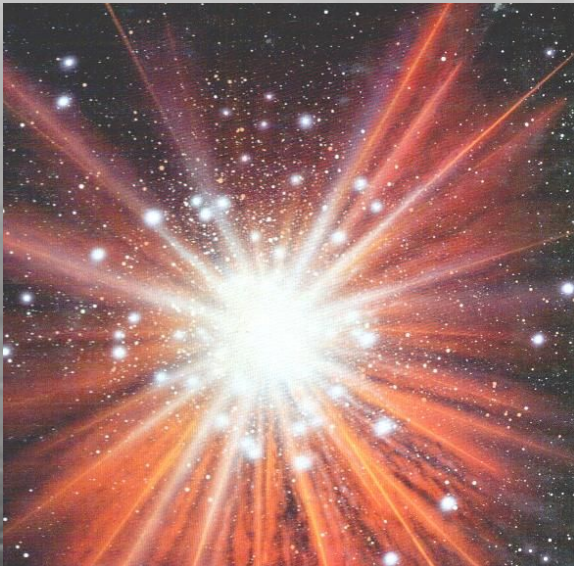
Timpul

Societatea

Teme

**Nașterea , evoluția și
stingerea Universului**

Tabloul I (versurile 1-6)

Cadru intimist, favorabil meditației grave pe tema timpului.

Repere temporale:

- “***ceasornicul***”-timpul uman
  - “***luna***”-timpul universal, cosmic
- două planuri ale poemului: orizontal (terestru) - și vertical (cosmic)

Lună tu, stăpân-a mării...

Tabloul al II-lea

- Ochiul poetului se substituie ochiului lunii, martor detașat al devenirii umane
- Spectacolul uman al zbaterii inutile
- Egalitatea în fața morții ineluctabile
- Portretul bătrânului savant

Iar colo bătrânul dascăl...

Tabloul al III-lea

- **Haosul**-sugerat prin împerecherea fantastică a absențelor, realizată stilistic prin alăturarea antitetică a materiei verbale:
“ființă”-“neființă”, “nu s-ascundea nimica”-“tot era ascuns”, “pătruns”-“nepătruns”
- **Geneza**: punctul=principiul masculin (Tatăl)
haosul=principiul feminin (Muma)
- **Stingerea universului** = apocalipsa

Dar deodat-un punct se mișcă...

GENEZA

*Punctu-acela de mișcare, mult mai slab ca boaba spumii,
E stăpânul fără margini peste marginile lumii...*

*Soarele, ce azi e mândru, el îl vede trist și roș
Cum se-nchide ca o rană printre norii-ntunecoși...*

*Cum planeții toți îngheață și s-azvârl rebel în spații
Ei, din frânele luminii și ai soarelui scăpați...*

Tabloul IV

- Este o **satiră**.
- Contemplarea sarcastică a mizeriei umane
- Societatea mărginită, incapabilă să-și depășească condiția egoistă
- Scenariul înmormântării=pretext pentru satira virulentă împotriva contemporanilor

TABLOUL IV

*Și când propria ta viață singur n-o știi pe de rost,
O să-și bată alții capul s-o pătrundă cum a fost?*

Tabloul V

- Întoarcere la cadrul configurat inițial
- Echilibru, determinat de prezența lunii, care *“filtrează în noapte dorurile și suferința lumii, le supune acțiunii ei de transfigurare ca într-un straniu și imens proces alchimic”*
(I. Negoitescu)
- *Planul terestru: toți sunt “supuși puterii sorții”;*
- *Planul cosmic: “raza lunii și geniul morții”*

*Și pe toți ce-n astă lume sunt supuși puterii sorții
Deopotrivă-i stăpânește raza ta și geniul morții!*

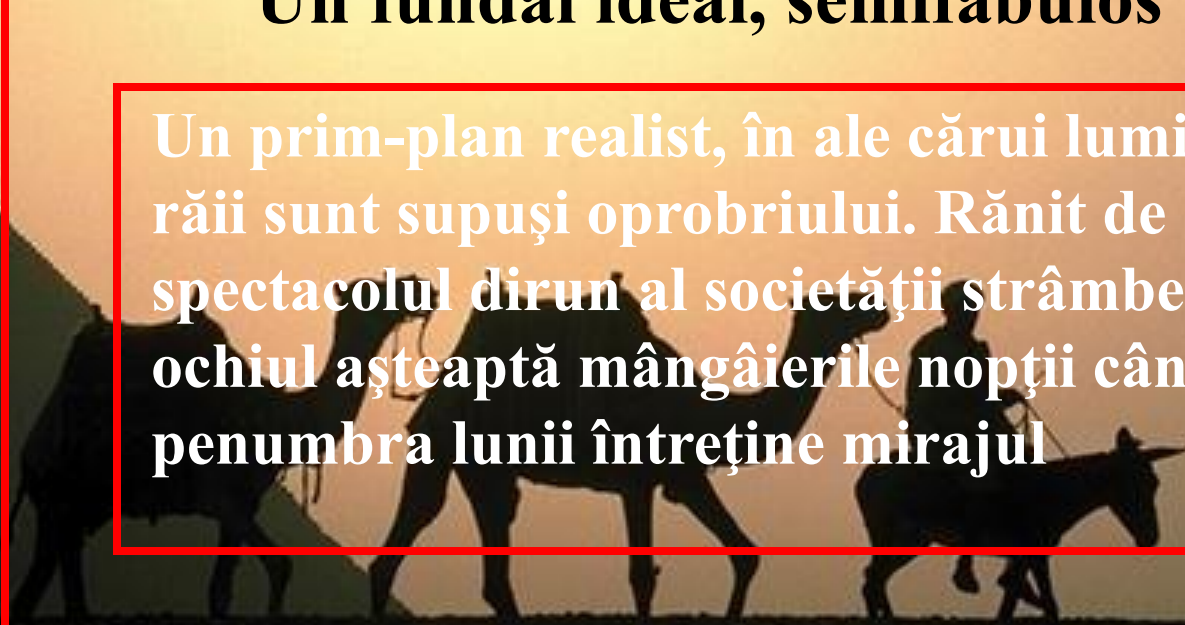

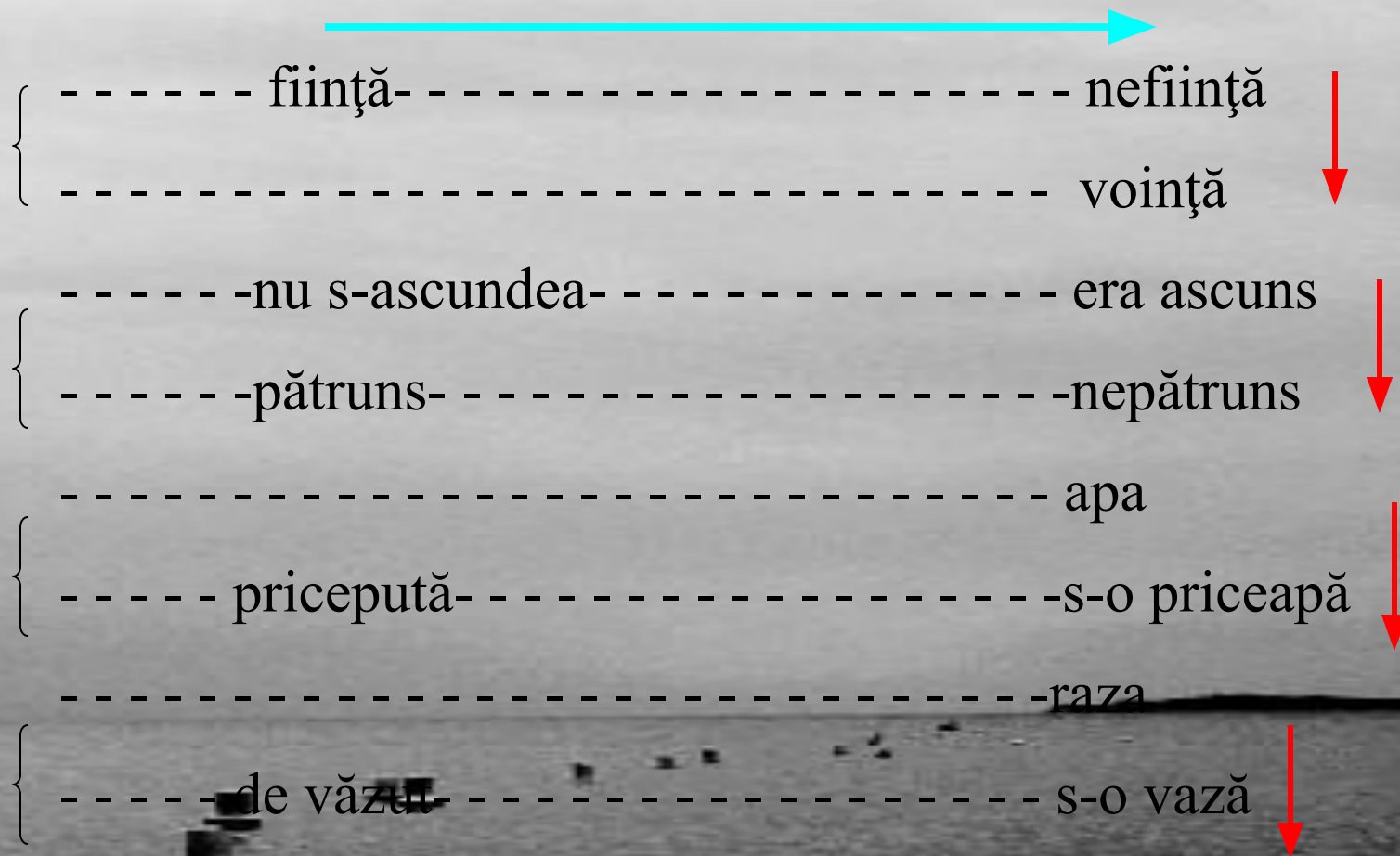
Constantin Ciopraga (“Nocturnul în opera lui Eminescu”) vorbește despre existența a 2 planuri:

Un fundal ideal, semifabulos

Un prim-plan realist, în ale cărui lumini, răii sunt supuși oprobriului. Rănit de spectacolul dirun al societății strâmbe, ochiul așteaptă mângâierile nopții când penumbra lunii întreține mirajul

Inventivitatea poetică și prozodică se observă și din felul în care îmbină cuvintele care formează rimele interioare și exterioare , rime rare, savant alcătuite: forme afirmative și negative, cuvinte prescurtate și nume întregi, pronume și diminutive

-----nefăcute-----se desface

-----împăcate-----eterna pace

-----Iată-l

-----Tatăl

-----mai slab ca boaba spumii-----

-----stăpânul fără margini peste marginile lumii-----

-----un mititel

-----pe el

-----tale

-----scandale

Concluzii

Scrisoarea I reafirmă echilibrul eminescian între **fondul eminentemente romantic** (sentimentul acut al devenirii, al inutilității, contemplarea, preocuparea pentru “momentele” grandioase ale universului, “natura problematică” genială, ironia și autoironia etc) și **forma atent “șlefuită”, echilibrată, clasică.**

Știați că...

- În interiorul galaxiilor, stelele se nasc în grupuri, în imenși nori de praf și gaz, cunoscute sub numele de **nebuloase**?
- Soarele s-a născut acum 5 miliarde de ani dintr-un nor imens de gaze și praf care a început a se învârti foarte repede?
- Distanța dintre Pământ și Lună măsoară 384.000 km?
- Cuvântul **planetă** provine din limba greacă veche și înseamnă **pribeag**?
- În 5 miliarde de ani rezervele Soarelui vor fi epuizate. El se va extinde, devenind de o sută de ori mai mare. Va absorbi toate planetele din sistemul solar, inclusiv Pământul, iar în 10 miliarde de ani va deveni foarte mic... Și treptat se va stinge...